A°. 1848. N°. 67.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

DONDEDAG 30 MAART.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Arnhem, 28 maart.

Wij leven te midden eener werking en gisting tot maatschappelijke hervorming, zoo algemeen dat zij als de lucht vervult. Het onberekenbaar gewigt van het oogenblik behoeft voor niemand geschetst. Ieder gevoelt daarvan den druk, als bij ingeving.

Niet alleen trekt het buitenland ons oog. Nederland heeft ook deel aan die algemeene beweging. Der eigen zaak wordt voor alles de aandacht gewijd. Ieders verwachting is gespannen op wat hier dagelijks geschiedt.

De Arnhemsche Courant beseft het groot belang, zoo spoedig mogelijk, Haagsche berigten te kunnen mededeelen. Zij heeft daarvoor eerst een bijzonder deel van haar blad opengesteld. Thans meent zij spoed nog meer te zullen bevorderen, door die berigten dadelijk te doen uitkomen, waar de zetel der regering is gevestigd.

Er is dus besloten in deze belangrijke oogenblikken een Bijblad tot de Arnhemsche Courant driemaal 's weeks in het licht te doen komen, of zoo veel meer als de gebeurtenissen zullen kunnen vorderen. De aan de uitgevers van het bijblad toegezonden stukken zullen, zoo de plaatsing niet spoed schijnt te eischen, aan de hoofd-redactie te Arnhem toegezonden worden.

Voor de geabonneerden op de Arnhemsche Courant zal het Bijblad verkrijgbaar zijn tegen f 2.50 in de drie maanden met f 0.40 verhooging voor die niet in 's Gravenhage gevestigd zijn en aan wien het vrachtvrij zal worden toegezonden. Voor de niet geabonneerden kan de prijs niet minder zijn dan f 3.00, de verhooging voor vrachtvrije toezending blijft dezelfde.

De beide eerste nummers worden ter proeve rondgezonden. De geabonneerden, die het tegendeel niet verklaren vóór de uitgave van het derde nummer, zullen worden gerekend zich ook op het Bijblad te hebben geabonneerd.

Afzonderlijke nommers zijn voor tien cents te bekomen.

Advertentiën worden behalve betaling van het zegel geplaatst tegen dezelfde voorwaarden als in de Arnhemsche Courant: van één tot vijf regels f 1 en voor elken regel daarboven 20 cents.

Buitenlandsche berigten.

ITALIË.

Volgens sommige berigten heeft het nieuws van den opstand in Lombardije, eene zoo levendige beweging in Sardinië te weeg gebragt, dat koning *Karel Albert* order heeft gegeven, om zonder verwijl een armeekorps van 40,000 man, onder bevel van den kroonprins, in Lombardije te doen binnendringen en tot hulp der insurgenten op Milaan aan te rukken.

Dit nieuws is overdreven. De Sardinische regering schijnt alleen het vormen van een observatiekorps op de Milanesche grenzen bedoeld te hebben; de vaderlandsliefde der bevolking is echter verder gegaan dan dit bevel medebragt en een aantal gewapende vrijwilligers, heeft zich met allen spoed naar de grenzen begeven. Bovendien komen van alle kanten Zwitsersche vrijkorpsen opdagen, om tot de verdrijving der Oostenrijkers mede te werken.

Bijzondere berigten melden het volgende nopens den staat van zaken te Milaan, den 21sten maart, ten 4 ure des avonds: De poort van Tessin en het kruidmagazijn waren in de magt des volks. De Oostenrijkers, die in het kasteel opgesloten waren, hadden eene poging gedaan om het te verlaten, doch waren met groot verlies teruggedreven. Eenige jonge lieden waren er in geslaagd een stuk geschut op den toren van San Celso te plaatsen, ten einde van daar de forteres te bestoken. Reeds begonnen de troepen gebrek aan levensmiddelen te krijgen. Graaf *Radetzky* had een parlementair aan den podesta *Casati* gezonden, die ten antwoord gaf, dat hij in onderhandelingen zou treden, alvorens de Oostenrijkers de citadel ontruimd hadden, waarop de strijd met meer hevigheid dan ooit een aanvang had genomen.

Een groot aantal goed gewapende Zwitsers hadden zich met de bevolking vereenigd. Het geheele platte land is in opstand en men ontwapent overal de Oostenrijksche troepen.

De volgende bijzonderheden zijn ontleend aan de *Semaphore* van Marseille.

De nacht van den 18den op den 19den werd besteed tot het opwerpen van barricades. In den morgen van den 19den was het geweer- en kanonvuur begonnen, hetgeen den geheelen dag voortduurde. Een regiment Croaten was letterlijk verpletterd door de voorwerpen, die uit de vensters en van de daken werden geworpen. De boeren kwamen met duizenden en zelfs de vrouwen streden als heldinnen. De stormklok werd in alle dorpen gehoord. *Radetzky* is, volgens sommigen, in het kasteel opgesloten; volgens anderen had hij de vlugt genomen.

De onder-koning heeft Milaan den 17den, met zeven rijtuigen, geëscorteerd door 50 gendarmen, verlaten. Onderweg ontmoette hij de post, van welke hij het eerst het nieuws van den opstand te Weenen vernam. Toen hij de depêche had gelezen, sloeg hij zich voor het hoofd en gaf onmiddellijk bevel in galop terug te keeren.

Deze berigten hebben in Piemont eene levendige sensatie te weeg gebragt. Er is te Turin onmiddellijk een ministerraad gehouden. Den 21sten vertrok eene batterij naar Vercelli; zij werd gevolgd door het 14de regiment infanterie, waarvan een gedeelte zich naar Novara en het andere naar Motara zal begeven. Eene deputatie van Milanezen, onder welke zich graaf *Luchini* bevond, is hulp komen vragen, waarop de ministerraad onmiddellijk alle beschikbare troepen naar Lombardije had gezonden. Deze expeditie werd gekommandeerd door den hertog *van Savoije*. De dagbladen van Piemont verzekeren, dat Lombardije zich onder Piemont heeft gesteld en dat een provisioneel gouvernement zich in Milaan geconstitueërd heeft.

Brieven uit Genua melden, dat de jonge lieden in deze stad zich met geestdrift laten inschrijven, om de inwoners van Lombardije te hulp te komen. Reeds zouden vijf duizend man derwaarts op marsch zijn gegaan.

Men schrijft van Novaro, den 21sten dezer aan de *Opinione* van Turin:

Wij ontvangen heden het berigt van den opstand van Parma en Plaisance. Deze twee steden zijn in de magt des volks. Dit berigt is hier met geestdrift ontvangen. Ten twee ure na den middag zijn zes kompagniën op marsch gegaan, om op verschillende punten op de grenzen van Tessin post te vatten.

Het gerucht was te Turin in omloop, dat ook Reggio en Modena tegen de Oostenrijkers in opstand waren.

Rome, *22 maart*. Uit Napels is de verrassende tijding ontvangen, dat de Sicilianen al de, door den koning van Napels aangeboden voorwaarden van de hand gewezen hebben. Zij eischen, het eerst van alles, dat de koning ten gunste van zijnen opvolger afstand doen zou. Het Siciliaansche parlement was bepaaldelijk tegen 28 dezer bijeengeroepen, en daar zou alles, zonder verder den koning in aanmerking te nemen, afgehandeld worden. In Messina en Catania hebben zich vele stemmen reeds voor de republiek doen hooren.

Op den 13den had te Napels een lazzaroni-opstand plaats, ten gevolge van eene ophitsing der priesters. Intusschen maakte de nationale garde weldra een einde aan dien opstand. Op eenige punten werd met scherp gevuurd en de leiders der oproerlingen werden gevangen genomen. De koning liet zich nergens zien; Hij heeft een aanval van geelzucht, en men zegt, dat hij zich naar een klooster wenscht terug te trekken. Daarentegen vertoonde zich de prins *van Salerno* dikwerf aan het volk en werd telkenmale met veel geestdrift begroet.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *26 maart*. Uit Parijs is aan de aan Frankrijk grenzende Duitsche staten kennis gegeven van een voorgenomen inval, die door eenige leiders van de Duitsche democratische vereeniging uit Parijs, ontworpen wordt. Volgens deze mededeeling zouden 5 à 6000 Duitsche werklieden, onder aanvoering van den dichter *Herwegh* en van den beruchten heer *von Bornstedt* zich in den Elsas en om den Middel-Rijn verzamelen, van waar de inval zou worden ondernomen. Bereids zijn maatregelen getroffen, om hen bij hun verschijnen behoorlijk te ontvangen.

— Naar men verneemt heeft een bankiershuis alhier berigten uit Milaan van den 22sten ontvangen. De stad was in het bezit der burgers, doch werd door talrijke afdeelingen troepen ingesloten; de burgers hadden gebrek aan de noodige wapenen en amunitie, zij hadden echter besloten zich tot het uiterste te verdedigen. Den 19den was de stad gebombardeerd. De proclamatiën der stedelijke regering eindigden met den uitroep »*Leve Pius IX*."

PS. *Des avonds ten 5 ure*. Zoo even ontvangen wij het gewigtige berigt uit Karlsruhe, dat gisteren de groothertoglijk Badensche regering de onmiddellijke grondverkiezingen voor de benoeming van kiezers heeft bevolen, opdat zoodra het aantal der van Baden bij het Duitsche parlement te zenden afgevaardigden zal zijn bepaald, deze onmiddellijk zouden kunnen worden gekozen.

Breslau, *23 maart*. Uit eene goede bron verneemt men, dat Pruissen en Oostenrijk hunne respective Poolsche landen teruggeven zullen.

HONGARIJE.

Presburg, *19 maart*. In de zitting van gisteren van den Tafel der Afgevaardigden was de president van den Raad, graaf *Batthyanyi* reeds tegenwoordig en nam deel aan de beraadslagingen. *Kossuth* drong bij de Standen op rassche maatregelen aan, opdat in deze tijden van beroering de toestand des lands verzekerd en de openbare orde gehandhaafd werd. Hij is overtuigd dat de tegenwoordige Tafel der Afgevaardigden geene casten meer vertegenwoordigt, en dat de roeping van den Rijksdag slechts zoolang kan blijven voortduren totdat de vertegenwoordigers van het geheele land te Pesth zijn bijeengekomen en de verantwoordelijkheid en werkkring van het nieuwe ministerie wettiglijk omschreven zijn. De redenaar doet derhalve het voorstel, dat, van dit oogenblik af, al de individuële leden der Standentafel, en wel met name zij die tot nu toe vertegenwoordigers zijn geweest der comitaten, der steden en der geestelijke kapittels, persoonlijk stemregt zullen hebben. Dit voorstel, alsmede het voorstel van denzelfden afgevaardigde, dat de Tafel der Afgevaardigden zich permanent zou verklaren, werd met eenparigheid van stemmen aangenomen. Hierop werden deze twee voorstellen, benevens de beide andere ontwerpen van wet, dat voortaan alle belastingen en openbare lasten door alle ingezetenen van Hongarije gelijkmatig zouden gedragen worden, en het voorstel dat, na de afkondiging dezer wet, alle

Urbarial (?) lasten en vroondiensten, gelijk ook de tienden der geestelijkheid zouden ophouden en de grondeigenaars ten koste van den staat schadeloos gesteld worden, in den Rijksdag authentiek gemaakt. Voorts werd besloten eene openlijke verklaring aan het land te doen ten aanzien van de gebeurtenissen en maatregelen der laatste dagen, en daarop aan Zijne Majesteit een verzoek te rigten tot onverwijlde bijeenroeping van den Zevenbergschen Landdag, opdat aan den naastvolgenden Rijksdag een volledig ontwerp zou kunnen worden voorgelegd over de vereeniging der beide zusterlanden. Tevens werd besloten, Zijne Majesteit bij een afzonderlijk adres te verzoeken eene volledige amnestie te verleenen aan de Poolsche en Italiaansche staatsgevangenen. De Magnatentafel, die ook permanent is, keurde al deze voorstellen eenparig goed. Graaf *Szechen* verklaarde namens de conservativen, dat hij en zijne politieke medestanders, bij de tegenwoordige omstandigheden, zonder hunne beginselen te verloochenen, tot de besluiten der Afgevaardigden met geestdrift toetraden. De bisschoppen boden, even als de afgevaardigden der kapittels, in de Standentafel aan, van hunne tienden zonder eenige schadeloosstelling af te zien, indien slechts het ministerie een voorstel deed tot onderhoud dier geestelijken, wier inkomsten tot nu toe hoofdzakelijk in tienden bestonden. In de verdere zitting der Tafel van Afgevaardigden verklaarde *Kossuth*, dat hij geenszins ten doel had eene vernietiging of verzwakking van den Hongaarschen adel, hetgeen niet zou kunnen gebeuren zonder het vaderland in gevaar te brengen, doch hij en zijne partij wilden slechts aan het volk de vrijheid wedergeven en zijne belangen met die des adels doen inéénsmelten. Al deze besluiten werden terstond door eene groote deputatie uit den Rijksdag naar Pesth gebragt, waar tegen heden eene groote volksvergadering op het veld Rakos belegd was.

FRANKRIJK.

Parijs, *26 maart*. Gisteren morgen heeft een bataillon van het Duitsche legioen, hetwelk bereids 2000 man sterk is, Parijs verlaten, zich naar Duitschland begevende. De Polen, Hongaren, Belgen en Italianen, benevens vier bataillons der mobile nationale garde, hebben de Duitsche patriotten tot Vincennes uitgeleide gedaan. Ieder bataillon telt 500 goed gewapende manschappen. Dingsdag zal het tweede bataillon vertrekken. Heden vertrekt het Poolsche legioen.

— Het voorloopig bewind heeft bepaald, dat de biljetten van de banken Lyon, Rouaan, Bordeaux, Nantes, Rijssel, Marseille, Havre, Toulouse en Orleans, als wettelijke munt zullen worden ontvangen zoo door de openbare kassen als door de particulieren, in het departement, waar ieder dezer banken gevestigd is. Tot op nader order zijn die banken even als die te Parijs, ontslagen van de verpligting, om hunne biljetten tegen specie in te wisselen.

BELGIE.

Brussel, *27 maart*. Gisteren avond ten 11 ure had hier eene poging tot oproer plaats; 100 à 150 personen, uit de estaminets op de Groote Markt komende, vereenigden zich en doorliepen de nabij zijnde straten, terwijl zij zich naar den Grand-Sablon wendden. In de straat van Rollebeck is een pistoolschot gelost op een politie-agent, die echter niet getroffen werd. Van daar begaf de bende zich naar de Goud- en Keizerstraten, onder de kreten *leve de republiek!* In de Goudstraat verzetten zich eenige politie-beambten tegen den doortogt der bende en trachten haar uiteen te jagen door er met hunne rottingen onder te slaan; verscheidene burgers kwamen bijeen en maakten ook de jagt op de rustverstoorders. Acht der wederspannigsten zijn gearresteerd. Een persoon in het overhemd, die de aanvoerder der bende scheen te wezen, behoorde onder de eersten der gearresteerden, en verklaarde een Franschman te zijn, woonachtig op het paleis der Tuileriën. Hij heet *Delestré*.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *28 maart*. Naar men verneemt hebben heeren burgemeester en wethouderen dezer stad, in aanmerking nemende de moeijelijke tijdsomstandigheden en de bezwaren, welke daaruit voor stads kas zullen ontstaan, besloten, voor dit jaar van het genot van tractement aan deze hunne betrekkingen verbonden, ten behoeve van stads kas, afstand te doen. (*Amst. Ct.*)

's Gravenhage, *28 maart*. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk VIII der staatsbegrooting voor 1848 met algemeene stemmen aangenomen. Bij de daarover gehouden beraadslaging hebben onderscheidene leden verklaard de door hen uit te brengen goedkeurende stem omtrent de voordragten tot het toestaan van verhoogde uitgaven voor de land- en zeemagt beschouwd te willen hebben als een blijk van vertrouwen op het nieuw opgetreden ministerie. Vervolgens is het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk X der staatsbegrooting met 46 tegen ééne stem, die van den heer *Corver Hooft*, aangenomen, nadat daarover eene beraadslaging had plaats gehad. Het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1847 werd, zonder beraadslaging, mede met algemeene stemmen aangenomen, waarna de *voorzitter van den ministerraad* het woord genomen en uit naam der regering de navolgende verklaring gedaan heeft:

»Edel Mogende Heeren!

De spoed, waarmede U Edel Mogenden de beraadslagingen over beide wets-ontwerpen, in de zitting van heden door de Kamer aangenomen, hebben voorbereid en ten einde gebragt, kan de regering niet dan zeer aangenaam zijn. Van hare zijde beijvert zij zich met allen ernst te overwegen, op welke doelmatige wijze zij verligting zal kunnen aanbrengen in die belastingen, waarvan de zwaarte op eene onevenredige wijze die klasse van ingezetenen in den staat drukt, die de meeste moeite ondervindt, om in hare dagelijksche behoefte te voorzien. Dat de accijns-wetten op het gemaal en het geslagt in de allereerste plaats hier in aanmerking komen, zal bij U Edel Mogenden gewis gereeden ingang vinden, en wij durven aanvankelijk reeds op de ondersteuning van U Edel Mogenden rekenen, wanneer wij, zooals wij hopen, uwe medewerking eerlang zullen komen inroepen op wets-ontwerpen, waarbij de genoemde belastingen, zoo al niet zullen wegvallen, zeker zoodanige vermindering en wijziging zullen ondergaan, die den knellenden druk derzelve voor alle ingezetenen van Nederland zullen doen ophouden."

(Wij zullen van deze zitting in een buitengewoon nommer een uitvoerig verslag geven.)

Rotterdam, *28 maart*. Men schrijft aan het *Handelsblad* uit deze stad:

Rotterdam, *26 maart*. Heden, zondag, heeft alhier eene algemeene omschrijving aan de huizen der ingezetenen plaats gehad voor de oprigting van het corps rustbewaarders, welker onmiddellijke indienst-stelling van wege de stedelijke regering in de tegenwoordige omstandigheden allernoodzakelijkst schijnt.

Wat den correspondent van het *Handelsblad* kan bewegen te beweren, dat het allernoodzakelijkst schijnt, het corps rustbewaarders hier ter stede onmiddellijk in dienst te stellen, begrijpen wij niet. De burgerij is hier ter stede zoo rustig en kalm, dat de oprigting der burgerwacht werkelijk overbodig zou kunnen schijnen, indien men haar niet blootelijk alleen als voorzorgsmaatregel wil beschouwen, tegen plunderaars, die soms van elders komen en hier het gelukken hunner misdadige pogingen zouden willen beproeven. (*N. R. C.*)

Arnhem, *28 maart*. Wij vernemen dat de heeren mr. *IJssel de Schepper* en *van Lith de Jeude*, als eerste en tweede kandidaten gebragt op de voordragt, den 14den dezer maand door de Staten van Gelderland opgemaakt, ter vervulling der vacature in het Provinciale Geregtshof bestaande, verzocht hebben bij de benoeming niet in aanmerking te komen, en dat Z. M. de koning bij besluit van den 27sten dezer Z. Exc. den minister van staat, gouverneur van Gelderland gemagtigd heeft de Staten van dat gewest andermaal bijeen te roepen, ten einde tot het opmaken eener andere voordragt over te gaan.

Arnhem, *29 maart*. De heer *H. L. van Andringa de Kempenaer* te 's Hage heeft een gedrukt beroep aan de natie gedaan, ten einde te verklaren, dat men hem belasterd heeft, met hem van onedele bedoelingen en laakbare handelingen te beschuldigen. Hij getuigt, dat hij in de laatste dagen meer dan iemand bij den koning heeft aangedrongen, om de voorgestelde wijzigingen der grondwet ten spoedigste in te trekken, en andere raadslieden te kiezen. Dat hij aan zijn vaderland en aan den koning gehecht is, aan wien hij door de grootste dankbaarheid is verknocht. Dat de koning en de minister van Justitie van al zijne dezer dagen gedane verrigtingen kennis dragen. Dat hij dezer dagen in Amsterdam niet is geweest, en nimmer of nooit in eenige correspondentie, verhouding of betrekking heeft gestaan, hetzij daar of elders, met lieden, die de onlangs plaats gehad hebbende volks-bewegingen hebben uitgelokt of geprovoceerd, veel minder daarvan heeft kennis gedragen, of die op eenigerhande wijze heeft uitgelokt, bevorderd en gaande gemaakt. Ten slotte noodigt hij de onafhankelijke bladen uit deze zijne gevoelens en bekendmaking in hunne kolommen over te nemen.

— Wij lezen in de *Staatscourant* het volgende uitvoerig verslag van de zitting van zaturdag ll., welke wij in het buitengewoon nommer van zondag slechts in het kort hebben medegedeeld:

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van zaturdag den 25sten maart, waarin voorlezing gedaan is van de in ons vorig nommer medegedeelde besluiten betrekkelijk het eervol ontslag der vroegere ministers en de tijdelijke zamenstelling van een nieuw ministerie, en waarin vervolgens de nieuw benoemde ministers, met uitzondering van den generaal-majoor Nepveu, verschenen zijn, heeft Zijne Excellentie de voorzitter van den ministerraad de navolgende redevoering uitgesproken:

»Edel Mogende Heeren!

De Kamer heeft kennis bekomen van de schikkingen, die het Zijne Majesteit den koning behaagd heeft, ten aanzien der zamenstelling van het nieuwe bestuur te maken. Ik geloof, dat het thans de taak van den voorzitter van den raad der ministers is, om U Edel Mogenden eenigermate bekend te maken met hetgeen aan die schikkingen is voorafgegaan of ze heeft vergezeld. — Weinige dagen geleden heeft het den koning behaagd, mij uit Londen terug te roepen, onder betuiging, dat Zijne Majesteit er prijs op stelde, dat ik, onder de moeijelijke en buitengewone omstandigheden, waarin het vaderland zich bevond, hem de hulpzame hand bood en deel nam aan de zamenstelling van een nieuw ministerie. Ik ben zoo vrij geweest, omtrent dat hoogstvereerend aanzoek Zijne Majesteit openhartig mijne denkwijze te doen kennen. Ik heb namelijk verklaard, dat zoowel mijne inwendige overtuiging als al mijne antecedenten het mij onmogelijk zouden maken, om met eenig nut voor het vaderland en met eenige voldoening voor mij zelven de bedoelde taak te aanvaarden, indien ik niet vooraf zekerheid erlangde omtrent enkele bepaalde punten. In de eerste plaats wenschte ik gerust gesteld te worden, dat de vermoedelijke wijziging der grondwet van dien aard zoude zijn dat ik mij daarmede zou kunnen vereenigen en dus in dat opzigt den mij geopenden werkkring met eenig vertrouwen zou kunnen aanvaarden. In de tweede plaats achtte ik de zekerheid wenschelijk, dat, wanneer het geval zich voordeed, dat, met medewerking der Staten-Generaal, een gewijzigd ontwerp van grondwet mogt tot stand komen, gegrondvest op de beginselen der Britsche constitutie, naar de behoeften van onzen landaard en den tegenwoordigen tijd gewijzigd, Zijne Majesteit aan zoodanige grondwet hare goedkeuring niet zou weigeren. In de derde plaats moest ik verklaren, dat ik in mijne positie niet wel kon treden in een ministerie, maar eerbiedig moest verzoeken, bijaldien Zijne Majesteit mijne diensten noodig achtte, dat alsdan hoogstdezelve aan mij de geheel vrije en onbelemmerde voordragt overliet van degenen dié met mij een homogeen en verantwoordelijk ministerie zouden uitmaken.

Na met deze mijne zienswijze bekend te zijn geworden, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, daarvan mededeeling te doen aan de commissie, die bij het besluit van den 17den dezer was benoemd om bepaaldelijk ook hare denkbeelden omtrent de zamenstelling van een ministerie te doen kennen. Deze commissie heeft daarop het antwoord gegeven, hetwelk ik de eer zal hebben aan U Edel Mogenden voor te lezen:

's Gravenhage, *den 23sten maart 1848.*

Sire!

De commissie, ingesteld bij Uwer Majesteits besluit van 17 maart jl., heeft kennis genomen van den brief, door den heer Schimmelpenninck, onder dagteekening van heden, aan Uwe Majesteit gerigt. De commissie heeft er uit gezien, dat de heer Schimmelpenninck, door edele en moedige vaderlandsliefde bestuurd, genegen is zich met de formatie van een ministerie te belasten; eene taak, in welker volvoering één man, en een man vooral die den naam Schimmelpenninck draagt, welligt oneindig meer kans heeft te slagen, dan eene meerderheid van personen.

De heer Schimmelpenninck vraagt drie voorwaarden, die, in de onderstelling dat Zijne Excellentie met de formatie worde belast, naar ons oordeel aan den heer Schimmelpenninck allezins behooren te worden toegestaan.

De commissie heeft de eer Uwe Majesteit te verzoeken de vraag, of aan den heer Schimmelpenninck de taak, waartoe hij zich bereid verklaart, zal worden opgedragen, te willen overwegen en beslissen; en bij aanneming van het voorstel van den heer Schimmelpenninck het *tweede* gedeelte van den last, bij Uwer Majesteits besluit aan ons verstrekt, te willen intrekken, hetgeen ons in staat zal stellen de zoo dringende herziening der grondwet in des te korter tijd ten einde te brengen.

De leden der Commissie,
(*get.*) D. Donker Curtius.
J. M. de Kempenaer.
L. C. Luzac.
L. D. Storm.
Thorbecke."

Nadat de koning deze mededeeling van de commissie ontvangen had, heeft Zijne Majesteit, gelijk de aard der zaak medebragt, dezelve in overweging gehouden, en ten slotte aan mij die punten, waarop ik de vrijheid genomen had Zijner Majesteits aandacht te vestigen, ten volle toegestaan. De koning heeft alzoo mij vrijheid gegeven, om alle mogelijke en noodige inlichtingen in te winnen omtrent de waarschijnlijk te verkrijgen wijzigingen der grondwet. Zijne Majesteit heeft tevens de stellige verzekering gegeven dat wanneer eene gewijzigde grondwet, in de groote trekken aan de Britsche constitutie gelijk, met die wijzigingen, welke onze landaard en de tegenwoordige behoeften vereischen, door de Staten-Generaal mogt worden geapprobeerd, Zijne Majesteit daaraan eene volkomene goedkeuring zou verleenen, uit volle overtuiging, dat zulk eene staatsregeling het nut en heil des vaderlands zou bevorderen. Wat het derde punt betreft, heeft Zijne Majesteit mij wel het zeer groote blijk van vertrouwen gelieven te schenken, van mij te magtigen, om aan Hoogstdezelve de voordragt omtrent de personen, waaruit ik zou meenen dat het nieuwe ministerie moest worden zamengesteld, te doen; een vertrouwen, waarvoor ik immer gedurende mijn geheele leven diep erkentelijk zal zijn. Intusschen was op den straks voorgelezen brief der commissie, in overeenkomst met hare mededeeling, een koninklijk besluit gevolgd, waarbij het tweede deel van den last dier commissie werd ingetrokken. Daarna werd mij

de gevraagde magtiging tot het voordragen van nieuwe ministers verleend. Ik heb deze magtiging eerst gisteren avond ten acht ure ontvangen. De behoeften van het oogenblik waren zeer dringend. Iedereen, wien ik ontmoette, versterkte mij gedurig in die overtuiging. Onmogelijk konden de zaken in den transitoiren staat blijven; het was ook niet te vergen dat de vorige ministers, die zich, in eene zeer moeijelijke gesteldheid, met eene loffelijke zelfopoffering vooralsnog met de werkzaamheden der administratie bezig hielden, langer daarmede belast bleven. Ik heb dus niet gedraald met het voldoen aan den op mij verstrekten last, voor zooverre het op dezen oogenblik mogelijk was. Zijne Majesteit heeft het personeel, hetwelk ik voorstelde, goedgekeurd, en daarop is het besluit van benoeming gevolgd, hetwelk zoo even aan U Edel Mogenden is medegedeeld.

U Edel Mogenden zullen opgemerkt hebben, dat het getal waarin wij voor U Edel Mogenden verschijnen, gering is. Daartoe draagt bij, dat de generaal Nepveu, die tot tijdelijk minister van Oorlog is benoemd, eerst dezen avond terugkeert. — Er zijn verscheidenen onzer, die eene zeer zware taak op zich genomen hebben. Zoo zou het mij onder anderen op den duur geheel onmogelijk zijn, den dubbelen last der beide departementen van Buitenlandsche zaken en van Financiën te torschen. Maar ik heb begrepen, dat het beter was op dit oogenblik een weinig talrijk ministerie te zien optreden, dan daaromtrent langer onzekerheid te laten bestaan. De hoofdzaak was, aan geheel de administratie eenen geregelden loop te geven, totdat de wijziging der grondwet zou daar zijn. Het was te bezwaarlijker, dadelijk de departementen van algemeen bestuur alle behoorlijk te vervullen, omdat mannen, die daarvoor in aanmerking kwamen, thans in onderscheidene betrekkingen aan de zaak van het vaderland diensten bewijzen, welke zij in mindere mate zouden kunnen presteren, zoo zij nu reeds in ons midden optraden.

Er kon geene mogelijkheid bestaan, om op dit oogenblik een definitief ministerie tot stand te brengen en zulks omdat de kleur van zoodanig ministerie zal moeten afhangen van den geest, waarin de gewijzigde grondwet wordt vastgesteld. De vraag was alleen voor het tegenwoordige, op welken voet de aangelegenheden des lands tijdelijk op eene doelmatige wijze zouden kunnen worden geadministreerd. Er moest te dien einde hoe eer hoe beter een tijdelijk ministerie worden gevormd, en het is dan ook alleen als zoodanig, dat wij ons bereid hebben verklaard, ons de openbare zaken aan te trekken.

Ik gevoel zeer wel, dat U Edel Mogenden gaarne vernemen zullen, wat het programma is van het nieuwe bestuur, welke grondregelen het voornemens is bij de leiding der zaken te volgen. Het is mij echter onmogelijk, om, bij den interimairen staat waarin wij ons bevinden, en bij het uitzigt op eene belangrijke wijziging der grondwet, daaromtrent zoodanige openingen te geven, als ik anders noodzakelijk zou achten. Slechts dit weinige zal ik mededeelen omtrent de beginselen, die ons bij de vervulling onzer taak steeds tot rigtsnoer zullen strekken:

1o. Wij koesteren allen het vaste voornemen, om met ijver en inspanning, ten beste van het dierbaar vaderland, de zaken behoorlijk gaande te houden, totdat de herziening der grondwet haar beslag hebbe bekomen. Zoo ver onze krachten reiken, zullen wij daaraan niets laten ontbreken.

2o. Wij zijn voornemens al te doen wat in ons vermogen is, ten einde mede te werken, opdat zoo spoedig mogelijk aan de Kamers eene doelmatig gewijzigde grondwet worde voorgedragen, eene taak welke thans door de werkzaamheden der staats-commissie wordt bevorderd. Wij hopen dat dezelve met de opiniën van U Edel Mogenden strooken zal; en vleijen ons, dat deze zaak tot een goed einde zal gebragt worden en de staats-instellingen des lands op een hechten grondslag zullen worden gevestigd.

3o. Wij achten ons verpligt, om de verdedigingsmiddelen van dit land in zoodanigen staat te brengen, dat het althans aanvankelijk wederstand zou kunnen bieden aan hetgeen het van buiten mogt bedreigen. Ik doel daarbij niet op wezenlijke, reeds bestaande gevaren, maar op omstandigheden, die kunnen plaats hebben en aan welker mogelijkheid wij allen niet zonder eenige ongerustheid denken. Bijna alle landen van Europa zijn aan omwentelingen van minder of meer ernstigen aard ten prooi. De gebeurtenissen volgen elkander met verrassende snelheid op. Wij gelooven niet, dat bij zoodanigen staat van zaken Nederland weerloos mag blijven.

4o. Wij achten het van onzen pligt om op het krachtdadigst mede te werken, ten einde de binnenlandsche rust en onderlinge eensgezindheid bewaard blijven en bevorderd worden. Zoo ooit is het thans een oogenblik, dat alle handen ineen moeten worden geslagen, om het vaderland te behouden. Zonder dit is alle krachtsontwikkeling naar buiten onmogelijk.

Ziet daar, Edel Mogende Heeren, de grondslagen waarop ons bestuur gevestigd is en tevens de uitdrukking der gevoelens welke ons bezielen en waarin wij allen geheel overeenstemmen; reeds voor dat wij ons gesproken hadden, had de zucht tot het behoud van het vaderland welke ons allen aanvuurt onze eenstemmigheid verzekerd. Ons hart heeft ons die stelregels gedicteerd. Wij weten het, dat het eene zware taak is, welke wij op ons nemen. Groot is onze verantwoordelijkheid, en groot zijn de opofferingen, die wij ons voor de goede zaak getroosten en getroosten zullen. Wat mij betreft ik heb reeds vroeg geleerd dat het vaderland het regt heeft dezelve van ons te vergen: zoo ik immer mogt aarzelen, deze zaal, waarin mijn vader zoo groote offers aan zijn vaderland bragt, zou mij mijn pligt als Nederlander herinneren. Maar, Edel Mogende Heeren, welke ook onze pogingen ten beste mogen wezen, zij zullen geheel ijdel zijn, indien wij niet op de ondersteuning dezer vergadering mogen rekenen. Wij bevinden ons, even als geheel Europa, in eene hagchelijke stelling. Slechts dan, wanneer regering en volksvertegenwoordiging eendragtiglijk zamenwerken, wanneer onze stem weerklank in alle harten vindt, kan het vaderland behouden blijven. Wij steunen alzoo op de medewerking der wetgevende Kamers; wij steunen op het leger, even als op de marine, welke steeds hun pligt zullen weten te betrachten, en welke zich reeds zoo vaak verdienstelijk hebben gemaakt, en op ons allen voor de behartiging hunner belangen en bescherming hunner regten kunnen rekenen.

Niet minder, Edel Mogende Heeren, steunen wij — en hierop is onze hoop ook voornamelijk gevestigd — op de medewerking van alle standen, van de geheele natie, die in tijden als deze, de handen moeten ineenslaan, om te beletten, dat geen staat van zaken zoude geboren worden, waardoor den ambachtsman zelf de mogelijkheid zoude benomen zijn, om voor zijn huisgezin het dagelijksch brood te verdienen, waaronder den meergegoeden standen de middelen zouden ontroofd worden om den mindere de behulpzame hand te bieden.

Ja, Edel Mogende Heeren, op deze medewerking durven wij vertrouwen; alle Nederlanders zullen, ten beste van het vaderland zich vereenigende, den koning en de regering in hunne pogingen tot deszelfs behoud ondersteunen.

Ik voel het aan mijn eigen hart, dat weerklank vindt in den boezem van ieder uwer, dat het die vinden zal in het hart van ieder mijner medeburgers. Hij die onder de tegenwoordige omstandigheden het vaderland niet helpt bewaren, die, op welke wijze ook, beroering zoekt te bevorderen, is den naam van Nederlander onwaardig, hij werkt mede tot het verderf en beoogt den ondergang van zijn vaderland.

De eendragt en medewerking van allen is tot ons behoud volstrekt noodig, met deze medewerking zullen alle pogingen ten kwade worden verijdeld en het behoud van het vaderland is onder Gods zegen verzekerd! Wij stellen er prijs op om door geheel het land te worden begrepen.

Dit is hetgeen ik mij op dezen oogenblik gedrongen gevoelde uit te boezemen, dit is de slotsom van onze hoop. Onze taak is moeijelijk, en wij zijn van het welgelukken onzer pogingen niet zeker; maar wij hebben die aanvaard met zoodanige inzigten en bedoelingen, dat het ons nooit zal kunnen berouwen dezelve te hebben opgevat."

Jongste nieuwstijdingen.

ARNHEM, 28 maart.

De berigten uit Frankrijk zijn voortdurend ongunstig, wat de financiële toestand betreft. De publieke fondsen blijven gestadig achteruitgaan. Men schrijft dit toe aan den val van onderscheidene bankiershuizen.

Het gouvernement heeft thans de verkiezingen bepaaldelijk uitgesteld tot den 23sten april en de bijeenkomst der Nationale Vergadering tot den 4den mei. Het beroept zich om dit besluit te verdedigen op materiële onmogelijkheden. Het is goed dat het deze verklaring aflegt, daar anders vele personen geneigd zouden zijn geweest te gelooven, dat het bestuur ook bij deze gelegenheid week voor den aandrang der clubs.

Er liepen gisteren te Parijs weder ontrustende geruchten over de maatregelen van Rusland. Men las met ijver het antwoord door den heer *de Lamartine* op het stadhuis aan de Polen gegeven. In dit antwoord nu ziet men duidelijk dat de Fransche regering het bepaald besluit heeft genomen alle aanleiding tot oorlog met Rusland, zooveel mogelijk, te vermijden. Het gerucht dat de heer *de Lamartine* zich tegen een lid van het corps diplomatiek in eenen anderen zin zou hebben uitgelaten, is geheel bezijden de waarheid.

Engeland verzet zich tegen de interventie van Sardinië in Lombardije.

De opstand in Lombardije maakt groote vorderingen. Men hoopte de Oostenrijkers door afsnijding van den toevoer van levensmiddelen te dwingen, Milaan te ontruimen.

De twist tusschen Sicilië en den koning van Napels duurt nog steeds voort. Men mag zelfs vrees koesteren voor het behoud der Napelsche dynastie. Reeds hebben er te Napels botsingen plaats gehad tusschen de nationale garde en de lazzaroni.

Prins *Czartoriski* was den 26sten te Keulen; hij rukt op naar Polen, en zijn togt door Duitschland zal bijna eenen triomftogt zijn. Polen's aanhangers kunnen met regt op eenen zeer grooten zedelijken indruk hopen.

— In eene zijner eerste bijeenkomsten heeft de door het voorloopig gouvernement ingestelde raad van defensie bepaald, dat aan de Fransche grenzen drie legerkampen zullen worden opgerigt, en wel: één bij Dyon, één bij Metz en één in het zuiden des lands. Men verneemt, dat de raad op dit besluit is teruggekomen en, op voorstel van den heer *Arago*, met algemeene stemmen heeft bepaald om vooreerst alle ontwerpen van dien aard te laten varen, vermits welligt, ten gevolge van de jongste gebeurtenissen in Pruissen en Oostenrijk, maatregelen van tegenweer geheel onnoodig zullen zijn, en het niet raadzaam is, om, in den tegenwoordigen stand van zaken, buitengemeene onkosten voor niet noodwendig vereischte maatregelen te maken.

— Bij besluit der regering zijn de protest- en registratiekosten aanmerkelijk verminderd.

— Het werk in de gevangenissen is afgeschaft.

Ingezonden Stukken.

Hoe de ophef, dien men in Nederland van vreemde muzijkanten maakt, dezelve alle gematigdheid doet verliezen.

Meermalen reeds heeft men, in dit blad, zijn weerzin te kennen gegeven van dat wegloopen met vreemde muzijkanten, zingers of springers, 't welk thans niet alleen aan ons hof, maar ook bij ons publiek in zwang is geraakt. Naauwelijks komt er uit Frankrijk of Duitschland de een of andere kunstenmaker opdagen, of hij wordt aan het hof genoodigd: hij laat zich hooren bij Z. M. den koning of H. M. de koningin, vertoont zijne kunsten bij Z. K. H. prins X of H. K. H. prinses Z, krijgt eene eikel-orde, eene speld, hemdknoopjes, enz., enz., en den volgenden dag kan men geene courant opnemen of men moet er die *memorabilia* in lezen! Maar wat gaan dan toch de huisselijke amusementen HH. MM. of HH. KK. HH. het publiek aan? Wie er bij den prins VAN ORANJE of prinses FREDERIK musiceert, declameert of goochelt, wat raakt het ons, meer dan wat er omgaat in de salons van mijnheer VAN MUGGENEUS of mevrouw VAN VLIEGENVET? Amuseren kunstenaars hetzij prinsen en prinsessen, hetzij de MUGGENEUZEN en VLIEGENVETTEN, welnu, zoo laten de prinsen of de VLIEGENVETTEN de kunstenaars betalen, en daarmede uit. Moge de dagbladen ons verschoonen van dergelijke mededeelingen, mogen zij de betrokken prinsen en derzelver verlustigers niet in den waan brengen alsof wij ons zoo zeer over hunne verlustigingen bekommeren, alsof wij den hemel dankten, wanneer de een of andere verwaande kunstenaar wel eenige guldens bij ons wil komen zamelen!

Wil men een nieuw staaltje van de aanmatiging dier heeren, welnu, zoo leze men het volgende, woordelijk overgenomen uit het feuilleton van het Parijsche blad *Le Siècle* van den 20sten februari laatstleden. De daarin vermelde feiten en personen zijn mij volstrekt onbekend. Wat ik slechts wil doen opmerken, het is de bespottelijke aanmatiging van eenen hoornblazer, die, alhoewel ruim betaald voor zijne muzijk, buitendien regt meent te hebben op vrije *entrée* in den 's Gravenhaagschen schouwburg, en wanneer hem die wordt geweigerd, zich bevoegd acht den intendant deswege impertinentiën aan te doen. Ziehier nu het verhaal van *Le Siècle*; men oordeele:

»De reizende kunstenaars worden niet allerwege »behandeld gelijk te St. Petersburg of Londen. Holland, bij voorbeeld, roept hen, met zijne verleidelijkste stem, maar de ontvangst is niet steeds zoo »minzaam als de uitnoodiging. 's Gravenhage, gelijk alle hoofdsteden, die aan onzen kunst-invloed »onderhevig zijn, bezit een Fransch koninklijk too»neel. Dat tooneel wordt geheel geadministreerd op »kosten (en dus vermoedelijk ook *ten voordeele*, wanneer er winst is) van Zijne Nederlandsche Ma»jesteit; het behoorde derhalve uitsluitend het ern»stig belang der kunst te behartigen. Hier be»staat geene industriële onderneming, gelijk te Pa»rijs, hier is geen fortuin te maken, in een bij de »concessie bepaald tijdsbestek, — doch dit zoo groote en zoo vruchtbare (*si fécond*) voordeel wordt »schier geheel vernietigd door de slechte keuze van »den intendant, die belast is met het bestuur der »schoone kunsten (1) en des koninklijken schouwburgs. »Al de Fransche kunstenaars die door 's Gravenhage »reisden, beklagen zich luid over dien intendant, »genaamd de baron SIRTEMA VAN GROVESTINS. Men »kan geene kwelling uitdenken, welke die tirannie»ke intendant niet, naar men zegt, aan zijn ge»administreerden aandoet. Mijnheer de baron heeft »de kunstenaren onderworpen aan een reglement »van zijne vinding, 't welk gekenmerkt is door onge»rijmde en onverdragelijke artikelen. Het is uit»drukkelijk verboden het woord aan den heer ba»ron te rigten, onder welk voorwendsel ook, ware »het wegens de regtmatigste reclamatie. Wanneer »de heer baron zich verwaardigt eene repetitie bij »te wonen, moeten al de kunstenaars ongedekt »blijven voor dien dramatischen GESSLER; zelfs wan»neer de repetitie plaats heeft in tooneel-kostuum, »moeten de kunstenaars hun hoed, hunne *toque* of

(1) »*Chargé de gouverner les beaux-arts*," — !

»hun *casque* eerbiedig in de hand houden. Deze »verpligting is des te aangenamer, daar het Haag»sche tooneel zeer slecht verwarmd is. Mijnheer »de intendant spaart de brandstof, en daartoe heeft »hij buiten twijfel zijne redenen; maar wat zou de »koning van Holland zeggen, indien hij wist dat »men bibbert op het tooneel, 't welk door zijne ci»viele lijst wordt bekostigd, en dat het er koud is »als op de markt? En wanneer gedurende eene »repetitie, die met de tegenwoordigheid van mijnheer de »baron vereerd wordt, een kunstenaar een oogenblik, »waarin hij op het tooneel niets te doen heeft, ten »nutte wil maken om zijne verkleumde leden wat aan »den mageren haard te gaan warmen, dan veroor»deelt mijnheer de baron hem tot eene buitensporige »boete. De uitspraak is zonder appel, want bijal»dien de kunstenaar het waagt den mond te openen »om te reclameren, wordt de boete verdubbeld. »Ziedaar een overzigt van de wetgeving welke mijn»heer de intendant baron SIRTEMA VAN GROVESTINS »uitgevaardigd heeft. De muzikale vermaardheden »(*les illustrations musicales*) die zich in de hoofdstad »van Holland komen doen hooren, zijn, even zoo »als de tooneelspelers blootgesteld aan de uitvallen »(*les boutades*) van den heer baron; — maar alle »kunstenaars verdragen niet met dezelfde lijdzaam»heid den toon en de manieren van den hoogmoe»digen intendant. De heer VIVIER, de bekwame »kunstenaar, die met een zoo wonderbaar talent de »waldhoorn blaast, bevond zich te 's Gravenhage, »waar hij uitnemend was ontvangen door de burgerij »en door het hof. Meenende eenige aanspraak te »hebben op vrije *entrée* (*ses entrées*) in den ko»ninklijken schouwburg, waar hij de nieuwe opera »wilde hooren, vroeg hij deze gunst aan den intendant.

— »Mijnheer, —antwoordde de baron kortaf, — ik »ben niet gewoon vrije *entrée* te bewilligen aan de »kunstenaars die ons land komen exploiteren.

— »Mijnheer, — hernam VIVIER, beleefd, — gij »spreekt mij mijne taal, dit is zonder twijfel eene op»merkzaamheid van uwentwege, en ik zou welligt on»regt hebben, bijaldien ik mij dienaangaande moeije»lijk toonde; maar waart gij meer bedreven in de Fran»sche spreekwijze, zoo zoudt gij u, wil ik gaarne »gelooven, niet hebben bediend van het woord *ex»ploiteren*, 't welk eene onverpligtende beduidenis »heeft.

— »Mijnheer, — hervatte de intendant, — ik weet »wat ik zeg, en ik herhaal u, dat ik gewoon ben de »*entrées*, die gij mij vraagt, te weigeren.

— »Ik durf hopen, vervolgde VIVIER koel, dat »gij wel eene uitzondering ten mijnen behoeve zult »willen maken.

— »Juist! — riep de heer VAN GROVESTINS uit, — »opdat men zegge dat de intendant aan den eenen »bewilligt wat hij aan den anderen weigert! . . »opdat men mij van grilligheid beschuldige.

— »Och kom, — hernam VIVIER, — dit is een ver»wijt, 't welk men soms aan schoone vrouwen doet, »maar nooit aan intendanten.

— »Ik geloof, mijnheer, — zeide de baron, op hoo»gen toon, — ik geloof, dat gij u eene spotternij ver»oorlooft?

— »Het is uwe schuld. Waarom zijt gij bespottelijk?

— »Mijnheer! riep de baron, rood van toorn, »uit, gij vergeet den afstand die er tusschen ons »bestaat!

— »Het is waar, — hervatte VIVIER, — ik heb mij »afgelaten om als van gelijke tot gelijke met u te »spreken. Wat wilt gij, mijn vriend, de kunste»naars zijn somtijds familiaar. Voortaan zal ik mij »aan anderen wenden en ongetwijfeld het verstand »en de beleefdheid vinden, die u ontbreken. Ga »nu, mijnheer de intendant, ga nu aan uwe bezig»heden; ik maak zeker misbruik van de oogenblik»ken, welke uwe functiën vereischen. Gij weet dat »ik dezen avond aan het hof speel; ga de concert»zaal in gereedheid doen brengen, dat de lessenaars »op hunne plaats zijn; dat de muzijkstukken in »orde liggen; zorg voor de waskaarsen, doe de »fauteuils uitkloppen; indien er iets haperde, zoudt »gij gevaar loopen uw afscheid te krijgen. Ga dus »en maak spoed!

»Zoo gezegd hebbende, wendde VIVIER de hielen »en verdween, terwijl mijnheer de baron verbluft »en verslagen staan bleef.

»Er waren verscheiden getuigen van dit tooneel, »hetwelk overgebragt werd aan den prins VAN ORANJE, »zoon des konings en erfgenaam der kroon. Des »avonds behandelde de prins den kunstenaar met de »meeste onderscheiding; hij complimenteerde hem »luide over de les, welke hij aan mijnheer den in»tendant had gegeven; hij gaf hem zijne *entrées* in »den schouwburg en zeide hem, dat hij steeds wel»kom zou zijn in het paleis (!)

»De prins VAN ORANJE, die de kunsten bemint en »die dezelve met succes beoefent (?), is vol minzaam»heid voor de kunstenaars. Zijne Hoogheid ziet »zeer ongaarne de intendantie van den baron VAN »GROVESTINS, die zijne betrekking behoudt door de »bescherming (*la protection*) des konings."

Ziedaar wat de *Siècle* opdischte. Zonder nu eenigzins partij te willen nemen voor den heer VAN GROVESTINS of zijne functiën, zoo plaatst hem zijne betrekking van *muzijkgraaf*, gelijk men dezelve in Duitschland noemt, hoe dan toch ver boven muzikanten die zich voor geld doen hooren, terwijl hij overigens volkomen in zijn regt was toen hij aan den hoornblazer vrije entrée in den schouwburg weigerde.

Het provisionele ministerie.

Toen de koning eene commissie van vijf leden benoemde, aan welke hij de herziening der grondwet en de vorming van een ministerie opdroeg, was ieders hart met blijdschap vervuld. Goed klinken de namen daarin genoemd. Maar bovenal was het de benoeming van den heer THORBECKE, welke allerwege gerustheid en vertrouwen inboezemde. Met hem was aan geene onzekerheid, geen dralen te denken. Met hem zouden wij voor het eerst eene regering van kracht, orde en wijsheid zien beginnen. En daaraan vooral hadden wij behoefte, niets is in deze moeijelijke tijden, noodzakelijker. Wij juichten den koning, die zoo wel te kiezen wist, toe.

In de laatste dagen was de naam van den heer THORBECKE op de lippen van allen, die vooruitgang wilden, die aan de regering kracht, aan de natie orde toewenschten; eerst in moeijelijke omstandigheden weet men verdiensten te onderscheiden; en de heer THORBECKE staat zoo hoog boven zijne landgenooten in kennis, bekwaamheid en voortreffelijke hoedanigheden, dat hij in elk ministerie, al droeg een ander den titel van president, de eerste rol moest spelen en elk ministerie, waarin hij deel had, sympathie bij het volk moest vinden.

In hem vertrouwen allen; zelfs de conservativen hebben aan de zeldzame hoedanigheden van zijn hoofd regt moeten laten wedervaren; en nimmer heeft iemand eenige verdenking op zijn karakter pogen te werpen; zijne regtvaardigheid en onpartijdigheid zijn bij niemand verdacht; hij is de eenige man des lands, op welken katholijken en protestanten gelijkelijk bouwen, daar hij boven alle partijen staat.

Die man intusschen ontbreekt aan het nieuwe ministerie. Wij houden ons evenzeer verzekerd, dat hij ongaarne eene portefeuille zou opnemen als wij overtuigd zijn, dat zijne strenge denkwijze omtrent de vervulling van eenen burgerpligt hem die zou hebben doen aanvaarden. Wat mag dan de reden zijn, dat hij ontbreekt? Zonder hem is elk ministerie zwak en het vaderland weder eenige stappen op den ouden, kwaden weg teruggevoerd.

Zoo ooit is het thans noodig, dat de natie waarborgen vinde in de namen van hen, aan welke de ministeriële portefeuilles zijn toevertrouwd. Maar welken waarborg biedt de naam van eenen graaf SCHIMMELPENNINCK aan? Wat heeft die man gedaan, dat men verwachten kan, dat zijn naam aan de natie eenig vertrouwen op de toekomst inboezemen en gerustheid geven zal? Nooit heeft men iets hoegenaamd van hem gezien, hetwelk daarop eenige aanspraak geeft, en wanneer men zich herinnert, dat hij een gunsteling van WILLEM I was, moet zich van zelf bij velen de vrees openbaren, dat wij naar de »vaderlijke regering" teruggaan. Van de nieuwe ministers kunnen alleen de heeren LUZAC en DONKER CURTIUS op eenige sympathie bij de natie hopen; wij hebben echter meermalen opgemerkt, dat de heer LUZAC met al zijne rondheid en eerlijkheid, ongeschikt was een leider der oppositie te wezen; zal hij een beter minister zijn? Wij betwijfelen het. In vereeniging met den heer THORBECKE had de benoeming dezer beide wezenlijk liberale mannen eenige beteekenis; alleen zullen zij niets vermogen, slechts strekken om de impopulariteit van graaf SCHIMMELPENNINCK te dekken; eene rol hunner weinig waardig.

Het spijt ons, dat de blijde verwachtingen, welke de laatste dagen bij ons opwekten, weder voor een groot gedeelte door de zamenstelling van het provisionele ministerie vervlogen zijn. En toch de tijden zijn donker genoeg om te eischen dat men eene gedecideerde partij kieze en niet eene transactie tusschen de behouders en de mannen van vooruitgang beproeve. Het nieuwe ministerie is niets anders: men heeft twee partijen willen zamensmelten en juist dit bewijst, dat men geen zuiver beginsel wil, niet voor goed partij gekozen heeft.

Terwijl rondom ons bijna allerwege de openbare rust verstoord wordt, terwijl alle regeringen gedwongen worden voor goed met het oude te breken en eene nieuwe orde van zaken in te voeren, aarselt men bij ons. Men bedriege zich niet in onzen toestand; de gemoederen zijn onrustig; men heeft verlangens opgewekt, aan welke men niet schijnt te willen voldoen. Uit die schijnbare rust dreigt gevaar en men behoort alles te doen, wat aan die verlangens voldoening kan geven; wat de gemoederen rust kan schenken. Daarom vooral had men den heer THORBECKE niet uit de ministeriële combinatie moeten weglaten. In de laatste dagen ontmoetteden wij niemand die niet uitsluitend van hem redding verwachtte, die niet op hem zijne oogen gerigt hield. De teleurstelling zal bij allen groot wezen. Wij zullen afwachten wat het nieuwe ministerie doen zal; maar wij erkennen dat zijne benoeming ons de toekomst voor dynastie en volk met angst en bekommering doet te gemoet zien, daar men op nieuw den weg van transactie verkozen en de natie teleurgesteld heeft. Aan de reactionaire partij heeft de benoeming van den heer SCHIMMELPENNINCK en de niet-benoeming van den heer THORBECKE weder hoop en leven gegeven: de heeren DUYMAER VAN TWIST, GEVERS VAN ENDEGEEST, FABER VAN RIEMSDIJK hebben dan ook terstond hunne ondersteuning aan het nieuwe ministerie beloofd.

Amsterdam, 26 maart 1848. V. C.

Advertentiën.

Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON Vrouwe *S. C. van WALREE*, Geb. *CAMP*.

HUIZE KLEIN ENGELENBURG,, te BRUMMEN, den 25sten Maart 1848.

Men zal op Vrijdag den 31sten Maart des avonds precies ten 7 ure ten Huize van den Kastelein *J. P. FLORISSEN*, aan de Steenstraat, te *Arnhem*, in het openbaar bij inzet en 14 dagen later, terzelfder uur en plaats, bij toeslag verkoopen.

1o. Een HUIS en ERVE, genaamd *de Trompet*, met daarachter gelegene WONINGEN en OPENE PLAATSEN, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Trompetsteeg, Kadaster Sectie O, No. 1360 en 1372.

2o. Een HUIS en ERVE, met TUINTJE en BLEEKVELD, buiten de Velper-Barrière, in *Klarendal* gelegen, bevattende *drie* KAMERS, waaronder *twee* behangene en een gestukadoorde, enz., Kadaster Sectie D. No. 715.

3o. Een stuk BOUWLAND, gelegen onder *Oosterbeek*, *het Nijland* genaamd, groot 1 Bunder, 69 Roeden en 30 Ellen, Kadaster Sectie D., No. 274.

4o. Een stuk BOUWLAND, mede gelegen onder *Oosterbeek*, op *Paasberg*, groot 52 Roeden en 90 Ellen, Kadaster Sectie D., gedeelte van Nos. 376 en 377.

Welke beide laatstgenoemde perceelen door derzelver ligging zeer geschikt zijn om daarop te bouwen.

Ter bekoming van informatiën aangaande de voorwaarden van veiling vervoege men zich ten Kantore van den te *Arnhem* gevestigde Notaris Mr. *G. VAN ECK*.

††† Ten overstaan van den Notaris *GODEFROIJ*, zullen, op den 3den April 1848, des morgens om 10 ure, aan het Venduhuis te *Arnhem*, publiek worden verkocht;

De GEREEDE GOEDEREN, behoorende tot de, onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde, Nalatenschap van wijlen Mejufvrouw *H. E. BRANS*; benevens eenige wel geconserveerde MEUBELEN en HUISRAAD, waaronder eene uitmuntende LINNENPERS en bijzonder welluidende VIOOL.

Genootschap voor Landbouw en Kruidkunde.

De DERTIENDE TENTOONSTELLING zal geopend zijn *Zaturdag*, *Zondag* en *Maandag*, den 8sten, 9den en 10den April 1848, van des voormiddags *negen* tot des namiddags *zes* uur, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, op de Mariaplaats.

Aan het Locaal zullen bewijzen van toegang tegen 30 Cents verkrijgbaar zijn.

Utrecht, Maart 1848.

Namens Bestuurderen:
J. COCK BLOMHOFF,
Secretaris.

HOUTKOOPERIJ

De ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde Begunstigers en Stadgenooten te berigten, dat hij thans is wonende *op het Buitensingel*, tusschen de Velper-barrière en St. Eusebius-poort, nabij de Nieuwe Vlijt.

Arnhem, den 23sten Maart 1848.

M. van ERKEL.

De Weduwe, *P. PERIN* in de Bakkerstraat over de Turfstraat No. 91 alhier heeft de eer haren geëerden begunstigers te berigten, dat zij een fraai assortiment PARASOLS van de nieuwste dessins en naar den laatsten smaak heeft ontvangen van *Parijs* van *f* 2 tot *f* 12; ook debiteert zij met succes ZIJDEN PARAPLUIS à *f* 4 en ZIJDEN STALEN à *f* 5 en daarenboven. Zij beveelt haar sedert zoo vele jaren gerenommeerd Magazijn op nieuw aan.

††† In het Magazijn van den Heer *J. G. STENFERT KROESE*, Boekhandelaar in de Bakkerstraat, te *Arnhem*, is thans het Depôt gevestigd der TANDMIDDELEN, bereid door de *GEBROEDERS DENTZ*, Tandmeesters van HH. MM. den Koning en de Koningin en van HH. KK. HH. den Prins *van ORANJE* en Prins *FREDERIK der NEDERLANDEN*, enz., enz., als:

Liqueur Philodontique tot het conserveren en onderhouden der Tanden en het versterken van het Tandvleesch, à *f* 3.50; *Mondspoeling* tegen *Scorbut* en *Rhumatieke pijnen* in den mond en bijzonder tot het *bevestigen van losstaande Tanden*, à *f* 3; *Poudre Dentrifrice* et *Antiscorbutique*, à *f* 2; *Poudre à la Rose*, à *f* 1; ordinaire *Tandpoeder*, à 50 centen; *Tand-Opiat*, à *f* 1.25; *Eau d'Orange* tot onderhoud en zuivering van Mond en Tanden, à *f* 1.60.

Waterhoogte te Arnhem

Den 29 Maart 3 El 7 Palm 2 Duim; gew. 12 D. gev. 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.